

НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ
З ПИТАНЬ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА
про результати соціологічного опитування
«Якість вищої освіти та освітнє середовище у НФаУ»
(освітньо-професійна програма «Фізична терапія»,
ступінь вищої освіти – бакалавр)

У червні 2024 року з метою оцінки рівня задоволеності здобувачів вищої освіти якістю викладання освітніх компонентів, якістю освітньої програми та освітнього середовища НФаУ Науково-методичною лабораторією з питань фармацевтичної освіти проведено опитування здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія» (ступінь вищої освіти – бакалавр).

В опитуванні взяли участь 84 здобувача вищої освіти (88%, N=95) 1-4 курсів, денної форми здобуття освіти. Опитування проводилося у дистанційній формі із застосуванням Google-форм. Респондентам необхідно було дати відповіді на питання відкритого та закритого типу щодо різних аспектів освітнього процесу та умов освітнього середовища у НФаУ. Також здобувачам вищої освіти було запропоновано висловити свою думку щодо якості викладання освітніх компонентів, що вони вивчали у другому семестрі 2023-2024 н.р.. З кожного освітнього компонента респондентом заповнювалась окрема анкета. У межах опитування було оцінено якість викладання 32 освітніх компонентів:

1. Біомеханіка рухової діяльності	7. Медичне право, професійна етика та деонтологія
2. Види оздоровчо- рекреаційної рухової активності	8. Нормальна фізіологія людини
3. Долікарська медична допомога у невідкладних станах	9. Нормальна анатомія людини
4. Вступ до фаху з ознайомчою практикою	10. Теорія та методика фізичного виховання
5.Іноземна мова	11. Українська мова за професіним спрямуванням
6. Комп'ютерна техніка та інформаційні технології у фізичній терапії	12. Біологічна хімія рухової активності
	13. Військова підготовка

14. Іноземна мова в сфері охорони здоров'я	порушеннях діяльності серцево-судинної та дихальної систем
15. Кінезіологічне тейпування	22. Лікувальний та спортивний масаж
16. Клінічна психологія	23. Науково доказова практична діяльність у фізичній терапії
17. Клінічна та функціональна діагностика	24. Оздоровчий аквафітнес
18. Клінічний реабілітаційний менеджмент при дисфункції внутрішніх органів	25. Оздоровчі технології у фізичній терапії
19. Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності нервової системи	26. Основи кінезіології
20. Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності опорно-рухового апарату	27. Основи раціонального харчування
21. Клінічний реабілітаційний менеджмент при	28. Основи фізичної терапії, ерготерапії в педіатрії
	29. Реабілітаційні технології в курортології
	30. Спортивна медицина
	31. Фізичне виховання
	32. Фізіологія рухової активності

Загальна оцінка освітньої програми здобувачами вищої освіти

Згідно з результатами опитування респонденти вважають, що освітня програма, за якою вони навчаються, її зміст цілі та результати навчання *скоріше відповідають останнім тенденціям розвитку сфери професійної діяльності* (середній показник – 4,51 за п'ятибальною шкалою). Також, на думку опитаних, навчання за освітньою програмою в цілому *скоріше сприяє розвитку соціальних навичок – soft skills* (здатність працювати в команді, адаптації та дії в новій ситуації, креативність, комунікативні та організаторські навички, особистісний розвиток і ерудованість) – середній показник 4,60 за п'ятибальною шкалою. Переважна більшість опитаних (92%) вважає, що навчання за освітньою програмою *скоріше сприятиме можливості легко отримати роботу* після закінчення університету.

Здобувачі вищої освіти зазначають, що навчаючись за програмою, вони мають можливість формувати та реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію через: вибір освітніх компонентів вільного вибору за власним інтересом, участь у науково-дослідницькій діяльності, вибір тематики наукових досліджень, кваліфікаційних робіт, участь у діяльності органів студентського самоврядування, в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу та освітньої програми, можливість

залучення до міжнародної академічної спільноти, можливість впливати на більш детальний розгляд теми в рамках курсу (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл відповідей на питання «Оцініть, в якій мірі Ви можете реалізовувати свою індивідуальну освітню траєкторію в НФаУ за окремими характеристиками?», %

№	Характеристики	є можливість	не має можливості	важко відповісти
1	Вибирати освітні компоненти вільного вибору за власним інтересом	94	-	6
2	Брати участь у науково-дослідних проєктах, конференціях, конкурсах	86	-	14
3	Впливати на вибір тематики наукових досліджень, кваліфікаційних робіт	87	-	13
4	Брати участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу та освітньої програми	87	-	13
5	Брати участь у діяльності органів студентського самоврядування	83	-	17
6	Впливати на більш детальний розгляд теми, в якій здобувач вищої освіти зацікавлений, в рамках курсу	79	-	21
7	Можливість залучення до міжнародної академічної спільноти (виступи на міжнародних конференціях, публікації, участь у наукових/освітніх проєктах)	67	14	19
8	Здійснювати трудову діяльність у позанавчальний час	42	28	30
9	Навчатися одночасно за декількома освітніми програмами / у декількох закладах вищої освіти	38	26	36

Оцінка здобувачами вищої освіти організації освітнього процесу

За результатами обробки анкет з оцінки якості викладання освітніх компонентів отримані дані, що вказують на те, що в цілому здобувачі вищої освіти задоволені організацією освітнього процесу та якістю викладання освітніх компонентів програми (середній бал 4,57 серед усіх характеристик). У табл. 2 представлені середні бали за характеристиками, що оцінюються.

Таблиця 2

Рівень задоволеності здобувачів вищої освіти організацією освітнього процесу за характеристиками (за п'ятибальною шкалою¹)

№	Характеристика	Середнє
1	Вчасність та доступність інформації про форми контролю знань та критерії оцінювання	4,86
2	Зрозумілість процедур повторного проходження контрольних заходів	4,86
3	Об'єктивність оцінювання контрольних заходів	4,74
4	Форми і методи навчання	4,63
5	Зміст і структурування навчального матеріалу освітніх компонентів	4,63
6	Рівень якості викладання освітніх компонентів в цілому	4,63
7	Форми контролю знань	4,52
8	Обсяг часу, що виділяється на вивчення освітніх компонентів	4,32
9	Визначення часу на засвоєння освітніх компонентів (семестр, рік навчання)	4,32
10	Організація навчання у період воєнного стану	4,41
11	Забезпеченість навчально-методичними матеріалами (підручники, посібники тощо)	4,42
Середнє		4,57

Результати опитування показали, що здобувачам вищої освіти на початку вивчення курсу всіх освітніх компонентів було надано необхідну *інформацію про ціль та зміст, очікувані результати навчання, порядок та критерії оцінювання* (в середньому 96% респондентів).

В цілому, можна сказати, що здобувачів вищої освіти (94%), які навчаються за освітньою програмою, влаштовує процедура інформування про освітні компоненти, що пропонуються на вибір – рис. 1.

Більшість опитаних здобувачів вищої освіти оцінює *власне навчальне навантаження як помірне або скоріше надмірне* (рис. 2).

¹ Аналізується відповідно до рівнів: $\geq 4,5$ – «задоволений», $\geq 3,5$ і $< 4,5$ – «скоріше задоволений», $\geq 2,5$ і $< 3,5$ – «частково задоволений, частково ні», $\geq 1,5$ і $< 2,5$ – «скоріше не задоволений», $< 1,5$ – «незадоволений».

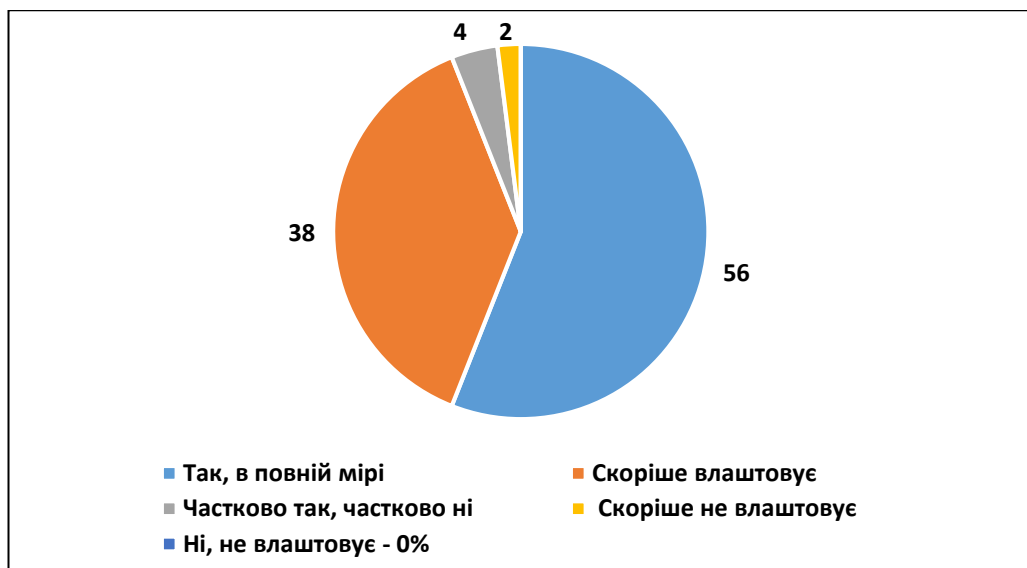

Рис. 1. Розподіл відповідей на питання «Чи влаштовує Вас процедура інформування про освітні компоненти, що пропонуються на вибір?», %

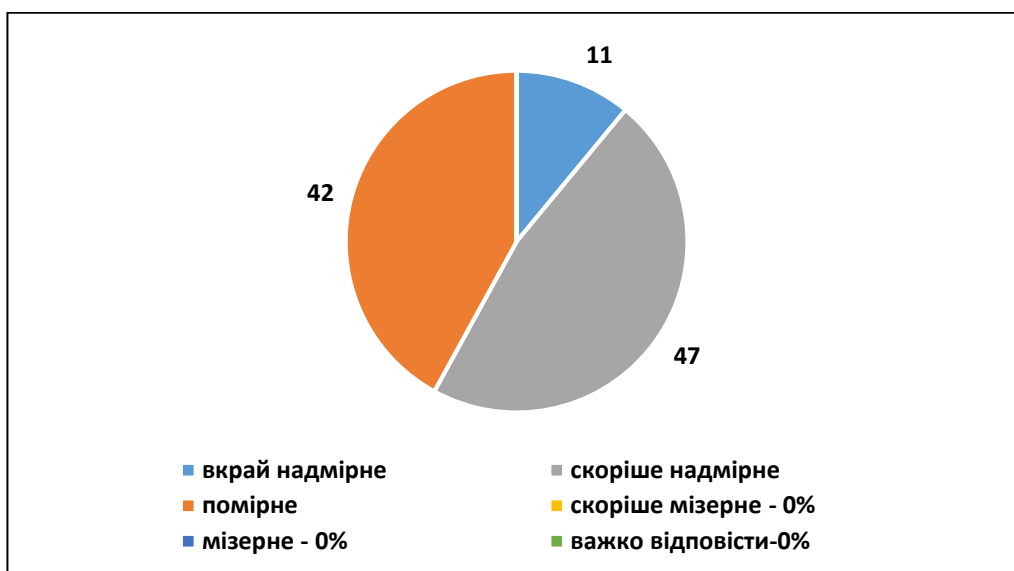

Рис. 2. Оцінка здобувачами вищої освіти рівня власного навчального навантаження (розподіл відповідей), %

Серед учасників опитування 84% вже проходили практичну підготовку відповідно до навчального плану. Здобувачі вищої освіти даної освітньої програми *скоріше задоволені організацією практичної підготовки (4,78 за п'ятибальною шкалою) та власним рівнем розвитку компетентностей, здобутих під час практики (4,72).*

Результати опитування показали, що, на думку здобувачів вищої освіти, *рівень професійної майстерності викладачів* освітньої програми можна оцінити як вище середнього – середній бал² 4,51 за п'ятибальною шкалою (табл. 3).

Таблиця 3

**Оцінка здобувачами рівня професійної майстерності викладачів
(за п'ятибальною шкалою)**

№	Характеристика	Середній бал
1	Доброзичливість і тактовність зі здобувачами вищої освіти	4,71
2	Зрозумілість і доступність викладання матеріалу	4,54
3	Підтримка вміння здобувача вищої освіти самостійно вчитися і водночас забезпечення його супроводу	4,51
4	Вміння застосовувати інноваційні методи викладання, дистанційні технології навчання	4,43
5	Вміння викликати і підтримувати інтерес до освітнього компоненту	4,35
Середнє		4,51

Оцінки рівня задоволеності різними аспектами освітнього процесу були доповнені відповідями учасників опитування на відкритті питання анкет оцінки якості викладання освітніх компонентів: *«Що найбільше сподобалося під час вивчення освітнього компонента?»*, *«Що не сподобалося і що можна змінити?»*. У якості позитивних аспектів найчастіше здобувачі вищої освіти зазначають, що їм сподобалися самі освітні компоненти та їх зміст, актуальність інформації, високий професіоналізм викладачів, зрозумілість і доступність викладення матеріалу, залученість здобувачів вищої освіти у межах занять. Серед пропозицій щодо покращення викладання освітніх компонентів найчастіше висловлювалися побажання збільшення кількості практичних занять або можливостей для отримання практичних навичок.

² Середній бал – розраховане зважене середнє, що аналізується відповідно до рівнів: середній бал $\geq 4,5$ – високий рівень, ≥ 4 і $< 4,5$ – вище середнього, ≥ 3 і < 4 – середній, ≥ 2 і < 3 – нижче середнього, ≥ 1 і < 2 – низький рівень.

Оцінка освітнього середовища й механізмів підтримки у НФаУ

В межах оцінки освітнього середовища здобувачі вищої освіти відповіли на питання щодо інформаційних ресурсів університету, політики академічної доброчесності, механізмів підтримки у вирішенні проблемних ситуацій. Більшість опитаних зазначає, що інформація щодо освітніх програм, освітнього процесу, науково-дослідної роботи, роботи деканатів та підрозділів, міжнародної діяльності, позанавчальної діяльності представлена на *Інтернет-ресурсах університету* у достатньому об'ємі (в середньому 81% респондентів вважають наявну інформацію достатньою). Також здобувачі вищої освіти даної освітньої програми мають доступ до навчально-методичної літератури, які надає *Наукова бібліотека університету* (скоріше задоволені можливостями доступу – 4,5 за п'ятибальною шкалою).

Переважає більшість здобувачів вищої освіти (98%), що брали участь в опитуванні, *ознайомлені з політикою, стандартами і процедурами дотримання академічної доброчесності*, що діють у НФаУ. За результатами дослідження, в середньому, 92% здобувачів вищої освіти у період навчання в НФаУ жодного разу не стикалися з порушеннями академічної доброчесності та не здійснювали їх. Серед порушень, що могли мати місце, були названі: списування, позначення відсутнього на занятті одnogрупника як присутнього, подання роботи, отриманої зі стороннього ресурсу як власну, надання неправдивої інформації про медичні або інші обставини заради отримання можливості продовжувати дедлайн виконання завдання, особливого ставлення від екзаменаторів.

За даними дослідження 67% опитаних за час навчання у НФаУ хоча б один раз стикалися з проблемними ситуаціями. Найчастіше проблеми, що виникали, були пов'язані зі складністю поєднання навчання в університеті та роботи, з професійним самовизначенням, невпевненістю у правильності вибору професії, спеціальності, труднощами у навчанні, великим навчальним навантаженням, з особистим життям (табл. 4).

Таблиця 4

Проблемні ситуації, з якими стикалися здобувачі вищої освіти за час навчання у НФаУ, %

№	Проблемні ситуації	%
1	Складність поєднання навчання в університеті та роботи	46
2	Проблеми, пов'язані з особистим життям (сім'я, любов, друзі)	19
3	Труднощі у професійному самовизначенні, невпевненість у правильності вибору професії, спеціальності	13
4	Труднощі у навчанні, велике навантаження	12
5	Конфліктні взаємовідносини з викладачем	4
6	Конфлікти, пов'язані з процедурою проведення контрольних заходів або їх результатами	2
7	Проблеми соціально-психологічній адаптації до навчання у закладі вищої освіти	1
8	Конфліктні взаємовідносини з деканатом	0
9	Конфліктні ситуації в групі або з іншими здобувачами вищої освіти	0
10	Дискримінація (за статтю, національною або расовою приналежністю тощо)	0
11	Сексуальне домагання	0
12	Вимагання коштів, майна, послуг, пілг чи будь-яких інших благ для допуску, складання заліку або іспиту, покращення успішності	0
13	Корупція, хабарництво	0

Респонденти, в цілому, скоріше задоволені дієвістю процедури реагування на скарги та врегулювання конфліктних ситуацій – 4,55 за п'ятибальною шкалою.

Навчаючись у Національному фармацевтичному університеті, здобувачі вищої освіти отримують організаційну, консультативну, інформаційну підтримку та за потреби їм може бути надана соціальна та психологічна допомога, підтримка у працевлаштуванні. Згідно з результатами опитування здобувачі вищої освіти скоріше задоволені рівнем організаційної та консультативної підтримки, що їм надається деканатом, викладачами та працівниками кафедр, рівнем інформування щодо університетських подій, рівнем психологічної та соціальної підтримки (табл. 5).

**Оцінка рівня задоволеності респондентів існуючими в НФаУ
механізмами підтримки здобувачів вищої освіти
(за п'ятибальною шкалою)**

Напрямок підтримки	Середнє
Організаційна та консультативна підтримка (співробітниками деканату, кафедр, підрозділів університету)	4,55
Інформаційна підтримка (забезпечення навчально-інформаційними матеріалами і відкритим доступом до регламентуючих документів освітньої програми)	4,52
Психологічна підтримка (психологічна служба НФаУ)	4,5
Соціальна підтримка (матеріальна допомога, юридична консультація)	4,08

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ:

1. За результатами дослідження можна зробити висновок, що, в цілому, здобувачі вищої освіти задоволені якістю освітньо-професійної програми «Фізична терапія» (ступінь вищої освіти – бакалавр), та освітнім середовищем НФаУ.

2. На думку здобувачів вищої освіти, зміст освітньої програми, її ціль та очікуванні результати навчання, в цілому, відповідають останнім тенденціям розвитку сфери професійної діяльності; навчання за програмою сприяє розвитку soft skills та можливості легко отримати роботу після закінчення університету.

3. Здобувачі вищої освіти скоріше задоволені якістю викладання освітніх компонентів, організацією освітнього процесу та практичної підготовки, високо оцінюють професіоналізм викладачів програми.

4. Здобувачі вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, ознайомлені з політикою академічної доброчесності в університеті та більшість з них її дотримується.

5. Здобувачі вищої освіти в цілому задоволені механізмами підтримки, що діють в університеті (організаційна, інформаційна, психологічна та інші

напрями підтримки). За час навчання у НФаУ найчастіше здобувачі стикалася з проблемними ситуаціями, які були пов'язані складністю поєднання навчання в університеті та роботи, з професійним самовизначенням, труднощами у навчанні або великим навчальним навантаженням, з особистим життям.

Заступник директора ННПФ

– завідувач НМЛ з

фармацевтичної освіти, доц.

Ольга ГЕРАСИМОВА